Φρὰντς Κάφκα

ΣΤΟΝ ΕΞΩΣΤΗ*

ΑΝ ΜΙΑ ΤΥΧΑΙΑ, ΦΙΛΑΣΘΕΝΗ, φθισική ἀκροβάτρια ἐξαναγκαζόταν ἀπὸ τὸν ἀνελέητο διευθυντή, μὲ τὸ καμτσίκι στὸ χέρι, νὰ καλπάζει γύρω-γύρω, μὲ ἄλογο ποὺ παραπαίει, στὴν πίστα τοῦ ἱπποδρομίου, μῆνες ὁλόκληρους, ἀκατάπαυστα, μπροστὰ σ' ἕνα ἄπληστο κοινό, ἐκτελώντας ἀδέξια ἀκροβατικὲς ἀσκήσεις πάνω στ' ἄλογο, σκορπίζοντας γύρω της φιλιὰ μὲ τσακίσματα τοῦ κορμιοῦ της κι ἄν, μέσα στὸν ἀδιάκοπο βόμβο τῆς ὀρχήστρας καὶ τῶν ἀνεμιστήρων, τὸ νούμερο αὐτὸ συνεχιζόταν στὸ διηνεκές, προεξοφλώντας της ἕνα ὅλο καὶ πιὸ ἄχαρο μέλλον, μὲ ὑπόκρουση τὸ σφυροκόπημα τῶν χειροκροτημάτων ποὺ σβήνουν καὶ πάλι ξαναδυναμώνουν – τότε κάποιος νεαρὸς θεατὴς ἀπὸ τὸν ἐξώστη ἴσως νὰ κατέβαινε τρέχοντας τὴ μακριὰ σκάλα, μέσ' ἀπ' ὅλες τὶς σειρὲς τῶν καθισμάτων, νὰ ὁρμοῦσε στὴν πίστα καὶ «Σταματεῖστε!» νὰ φώναζε μέσ' στὸ πανδαιμόνιο ἀπὸ τὰ πνευστὰ τῆς πάντοτε ταιριαστῆς μὲ τὴ γενικὴ ἀτμόσφαιρα ὀρχήστρας.

Έπειδὴ ὅμως δὲν ἔχουν ἔτσι τὰ πράγματα΄ καὶ μιὰ ὡραία κυρία, στ' ἄσπρα καὶ κόκκινα ντυμένη, ἐμφανίζεται ἀκροπατώντας μέσα ἀπὸ τὰ παραπετάσματα ποὺ ὑπερήφανοι κομπάρσοι με λιβρέα παραμερίζουν στον έρχομό της καὶ ὁ θιασάρχης, σὰν σκυλὶ ἐκλιπαρώντας ὅλος ἀφοσίωση τὴ ματιά της, στὸ ψαρὸ ἄλογο προσεχτικὰ τὴν καθίζει σὰν νὰ πρόχειται γιὰ τὴν πολυαγαπημένη του ἐγγονή, ποὺ μισεύει σ' ἐπιχίνδυνο ταξίδι διστάζει νὰ σημάνει μὲ τὸ καμτσίκι του τὴν ἔναρξη τῆς παράστασης τέλος, ὑπερνικώντας τὸν ἑαυτό του, μαστιγώνει μὲ δύναμη τὸν ἀέρα ξεπνοημένος πλάι στ'ἄλογο πάνω-κάτω τρέχει μὲ ὀξὸ βλέμμα τὰ ἀχροβατικὰ ἄλματα τῆς ἱππεύτριας παρακολουθεῖ μένει ἄναυδος μὲ τὴν καλλιτεχνική της δεξιοτεχνία μ' ἐπιφωνήματα στ' ἀγγλικὰ ἐπιχειρεῖ νὰ τὴν έμφυχώσει τοὺς ἱπποκόμους ποὺ κρατᾶνε τὰ χαλινάρια σὲ ἀπόλυτη ἐγρήγορση μ' ἔξαψη προτρέπει πρίν ἀπ' τὸ μεγάλο σάλτο μορτάλε, μὲ ἀνυψωμένους βραχίονες, ἱχετεύει τὴν όρχήστρα νὰ εὐαρεστηθεῖ νὰ σταματήσει τέλος, τὴ μικρὴ ἀπὸ τὸ ἄλογο ποὺ ἀναρριγεῖ κατεβάζει καὶ στὰ δύο μάγουλα τὴν ἀσπάζεται, μὴ θεωρώντας διόλου ἀντάξιές της τὶς ἐπευφημίες τοῦ κοινοῦ΄ ἐνῶ ἐκείνη στηριγμένη πάνω του, στὶς μύτες τῶν παπουτσιῶν, μέσα σὲ σύννεφο ἀπὸ κουρνιαχτό, μ' ἀνοιχτὴ ἀγκάλη, τὸ κεφαλάκι της ἐλαφρὰ γερμένο πρὸς τὰ πίσω, νὰ μοιραστεῖ θέλει τὴν εὐτυχία της μ' ὁλόκληρο τὸ τσίρκο – ἐπειδὴ λοιπὸν έτσι έχουν τὰ πράγματα, ὁ θεατὴς τοῦ ἐξώστη ἀχουμπάει τὸ πρόσωπό του στὸ στηθαῖο καί, καθώς βυθίζεται στὸ ἐμβατήριο τοῦ φινάλε σὰν σὲ βαρὸ ὄνειρο, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνει, κλαίει.

^{*} Τίτλος πρωτοτύπου: «Auf der Galerie», Deutschland erzählt, Fischer Bücherei, 1962, σσ. 62-63. Η ἴδια μετάφραση πρωτοδημοσιεύτηκε στὸ περιοδικὸ ἡ λέξη, τχ 15, ἰούνιος 1982, σσ. 346-347.



Ο έβραϊκῆς καταγωγῆς, τσέχος γερμανόφωνος συγγραφέας Φρὰντς Κάφκα (Franz Kafka) γεννήθηκε τὸ 1883 στὴν Πράγα καὶ πέθανε τὸ 1924 σὲ σανατόριο κοντὰ στὴ Βιέννη. Στὰ ἀλληγορικὰ πεζογραφήματά του (Η μεταμόρφωση, 1915, Η δίκη, 1925, Ὁ πύργος, 1926) καθώς καὶ στὸ Ημερολόγιό του ἐξέφρασε τὴν ἀνθρώπινη ἀγωνία μπροστὰ στὸ παράλογο τῆς ὕπαρξης ποὺ ἐπιτείνεται ἀπὸ τοὺς κοινωνικοὺς θεσμούς, οἱ ὁποῖοι καταπιέζουν καὶ ἐνοχοποιοῦν τὸ ἄτομο. Άπὸ τὴ λογοτεχνικὴ δύναμη τοῦ ἔργου του προέκυψε τὸ ἐπίθετο «καφκικός», ποὺ δηλώνει ὅχι μόνο ἐκεῖνον ποὺ σχετίζεται μὲ τὸν ἴδιο τὸν συγγραφέα καὶ τὸ ἔργο του, ἀλλὰ καὶ ὅ,τι ἐκφράζει τὴν αἴσθηση ἀπομόνωσης, τὴν ἀδυναμία ἀντιμετώπισης τῆς πραγματικότητας καὶ κυρίως μιὰ πνιγηρή, ἀκραία καὶ παράλογα ἐνοχικὴ ἀτμόσφαιρα. (Σ.τ.Μ.)